

የጀትና ወሰንዋ

+ ቤኖችነት +

(*Intertextuality*)

❑ መግለያ

(Introduction)

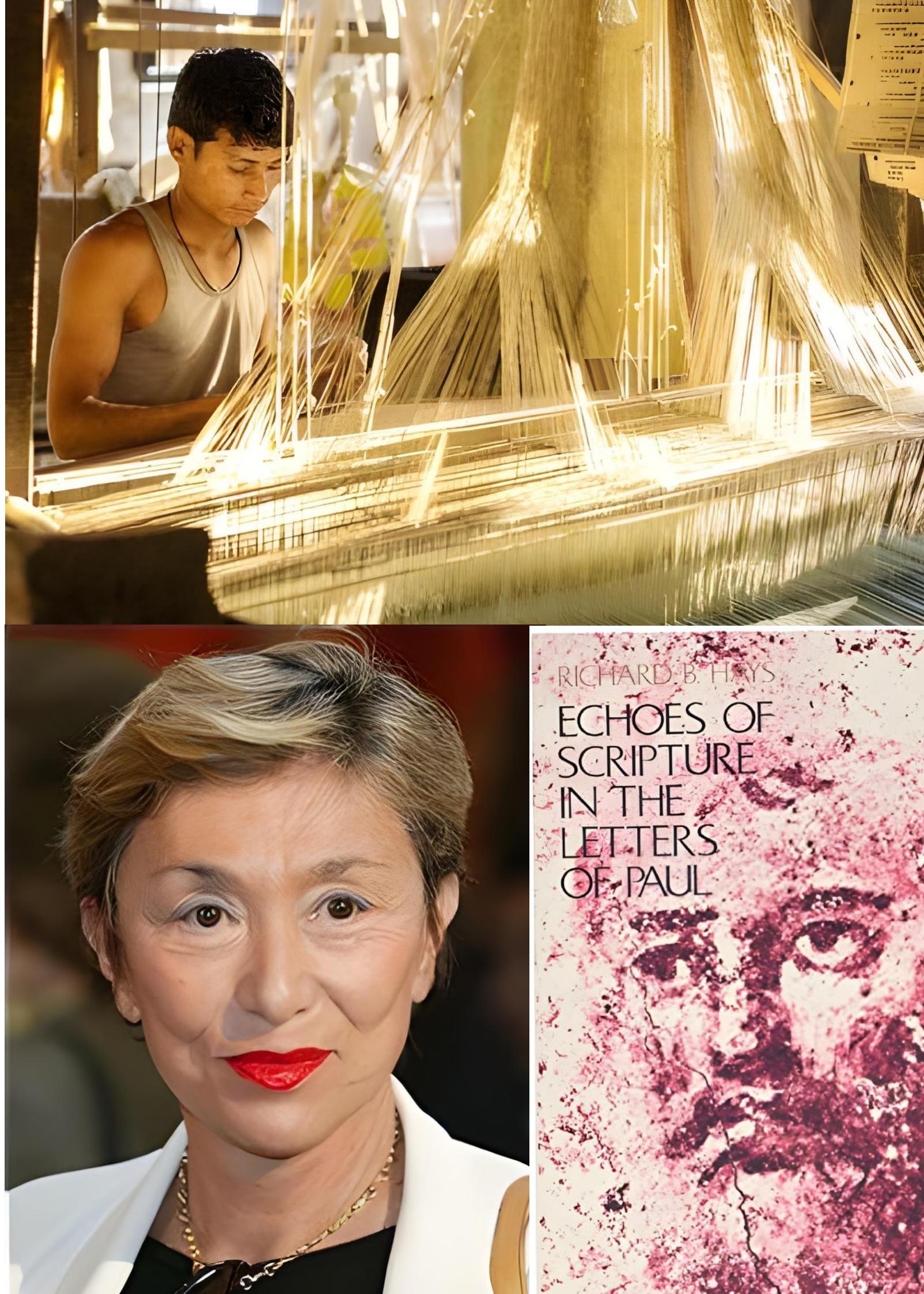
- መግለያ ቅናስ ስንት አሁን የተለያየ
ቁንቃዎች፡ በግምት በ1500 ዓመት በሚሆን ሰነጻ፡ ከ40
በላይ በሚሆኑና ከተለያየ የህይወት ዘርፍ በተወጣው
ስምቶች የተደረገ እና ባለቤት መግለያት ነው፡፡
- ፈጻሚ እንኩን በዚህ መንገድ ቤትና የህሳን እንዲነትና
ወጥነት መኖሩ የእግዥ አብዱር ቅል ሲለ መሆኑ
ከሚያስረዳ ወሰንዋዎች ማስረጃዎች እንዲና ዝኞች ነው፡፡
- መግለያ ቅናስ ጥልቀ ማኅናት ያላቸውን የተለያየ
ከፍለዋና የያዘ በለ በዘን ሰራተኞች ሥርዓት እንደ መሆኑ
የፊሮች ወሰንዋዎች ተከማሪናት መገኘት ይህርች እንደት
እርስ በእርሻው እንደተገኘው የመግለያ ቅናስን ሁሉምና
ትርጉምዎችን እንደት እንደሚያስተዋሁ ይሳይል፡፡
- በመግለያ ቅናስ ወሰት ወደ 340,000 ገዢ የሚሆኑ
ትክክል መጠቀስዎች አሉ፡፡

□ አጠጠ

(Origin)

- Intertextuality የሚለው ቅል ካለትና intertexto ካተስና ቅል የተወሰደ ሲሆን ተርጉምሬውም በሽመድ ገብ ያለን መዶብቅ ያመለከታል::
- ይህም የቁሉን ስርው-ቅል አጠጠ ሲያሳይ የአሁን በተናጠል ይ እንዲችው በሌላው ላይ ተጽዕኖ የሚያደርግና የሚሸመድ በመሆኑችው እርስ በርስ የተሰነሩ ተርጉምችና ሁሳሽ እንዲለችው ለመተነተን የሚያበቂ እንድሞታና ማሻሻቅ ያስቀምጣል::
- የአሁን እርስ በርስ ባለችው ተዘማሪነት ላይ በሚደረገው ተናት የእሳኩን የካል እና ሙሉ ያስቀመጥ በሆኑም እ.ኤ.ኤ በ1969ዓ.ም Intertextuality የሚለው ሲያጠኗ በስነ-እሳኩ ወይም ወሰጥ በማስተዋወቁ ተፈላይ እርስቱና ፈርማዊ በመሆን ተታወቂለች::
- ወደ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ተናቶች ስንመጣ እ.ኤ.ኤ በ1989 “Intertextuality in Biblical writings” እና “Echoes of scripture in the letters of Paul” በተስና የ መጽሐፍ ተ ምክንያት ለተዋወቁ ተፈል::

□ የንብረቶች

(Borders)

- የዕለታዊ ቅዱት ተከማሪነት በጽሑፍና መካከል ያለውን ወሰንበት ጥንቃነት የሚያጠቃልል ድንስ ሁሳ በመንም፡ በመዳከና ቅኩስ ምርመራ ወሰጥ የፊሮና ወሰጣዊ ቅዱት የሚቀርቡና የሚገደበ ይጋበሩት አለ፡፡
- እነዚህ ይጋበሩት መጠበቅ ለተጠየቁነትና ለተከከለና አተረገኗም መሠረታዊ ነጥቦች ሆኖ እናገኘቸዋለን፡፡
- ይጋበሩትም የሚከተሉትን የከተታለ፡
 - የመዳከና ቅኩስ ቅኩስ
 - የፊሮና ቅኩስ ቅኩስ ቅኩስ
 - የፊሮና ቅኩስ ቅኩስ ቅኩስ ቅኩስ ቅኩስ ቅኩስ
 - ይጋበሩት አውራ ከሚባለ የርዕም ዓለም ድንስ ሁሳበት የርዕም ዓለም የርዕም ዓለም የርዕም ዓለም
 - ይጋበሩት ከስነ-መለከት ድንስ ሁሳበት የርዕም ዓለም የርዕም ዓለም የርዕም ዓለም
- በእነዚህ ይጋበሩት ሲሆን በመሆኑ Biblical Intertextuality በፌዴራል ወገን መድቦን ማየት እንቂለለን፡፡

□ ቅጥተኞች +ዘመንግስት

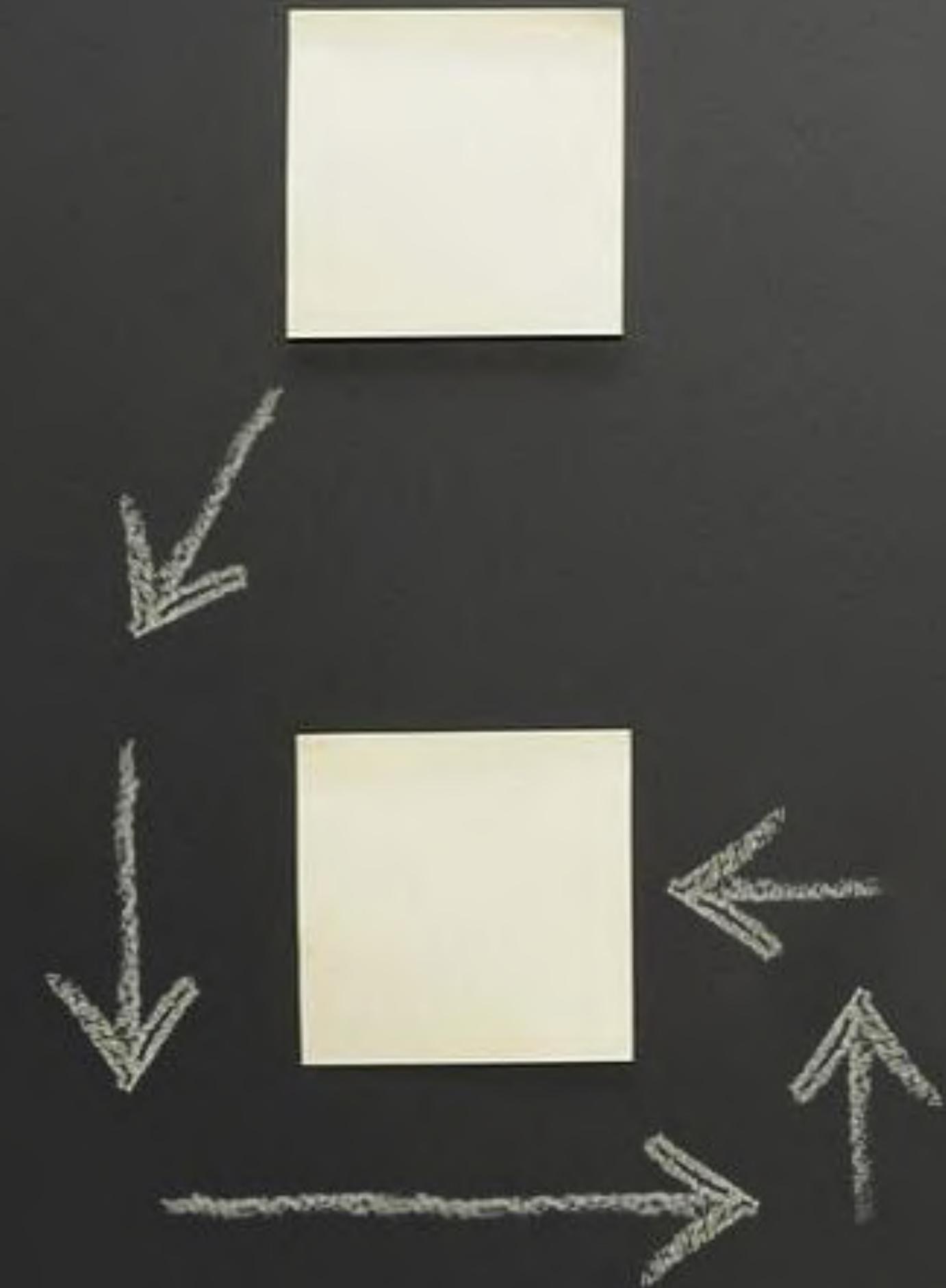
(Marked Intertextuality)

- ይህ አይነቱ የዶ-ሁ-ፍ ወ-ሰ-ጥ-ዋ ተ-ሸ-ማ-ኝ-ነት የሚያመለከተው ሆን ተ-በ-ለ ቅጥተኛና ግልዕ የሆነ ተ-ቁ-ሳ-ቻ ቅጥተኛ በሆነ መ-ሰ-ከ- ከ-እ-ን-ድ መ-ቴ-ሳ-ፍ ቅ-ዳ-ስ ከ-ፍ-ል ወ-ደ ሌ-ለ የመ-ቴ-ሳ-ፍ ቅ-ዳ-ስ ከ-ፍ-ል በ-ማ-ከ-ተ-ት በ-ከ-ፍ-ለ-ቻ ወ-ሰ-ጥ ወ-ን-ታ-ነ-ገ-ቻ የመ-መ-ሳ-ረ-ትና ህ-ሳ-ብ-ን የሚ-ሰ-ተ-ጋ-በ-ት መ-ን-ገ-ድ ነ-ው::
 - እ-ን-ድ-ም-ሳ-ለ የየ-ና-ሰ-ን መ-ቴ-ሳ-ፍ በ-ን-መ-ለ-ከ-ት የመ-ቴ-ሳ-ፍ ተ-ረ-ከ የቀ-ረ-በ-ው ከ-ዘ-ዴ-አ-ት 34:5-7 በ-ቀ-ጥ-ታ በ-ተ-ጠ-ቀ-ሰ-ው ተ-ቁ-ሳ ተ-ረ-ዳ ሲ-ሆ-ን፡ እ-ር-ሳ-ም እ-ግ-ዘ-ኤ-ሳ-ይ-ር መ-ሂ-ራ-ና ይ-ቁ-ር ባ-ደ እ-ም-ላ-ከ-፡ ከ-ቁ-ጥ-ር የ-ረ-ፈ-፡ ም-ሂ-ራ-ቱ-ና ተ-ማ-ኝ-ነ-ት የ-በ-ዘ-አ-ም-ላ-ከ- መ-ሆ-ኑን ይ-ገ-ል-ፃ-ል::

□ አ-ቀጥታ ተዘማሪነት

(Unmarked Intertextuality)

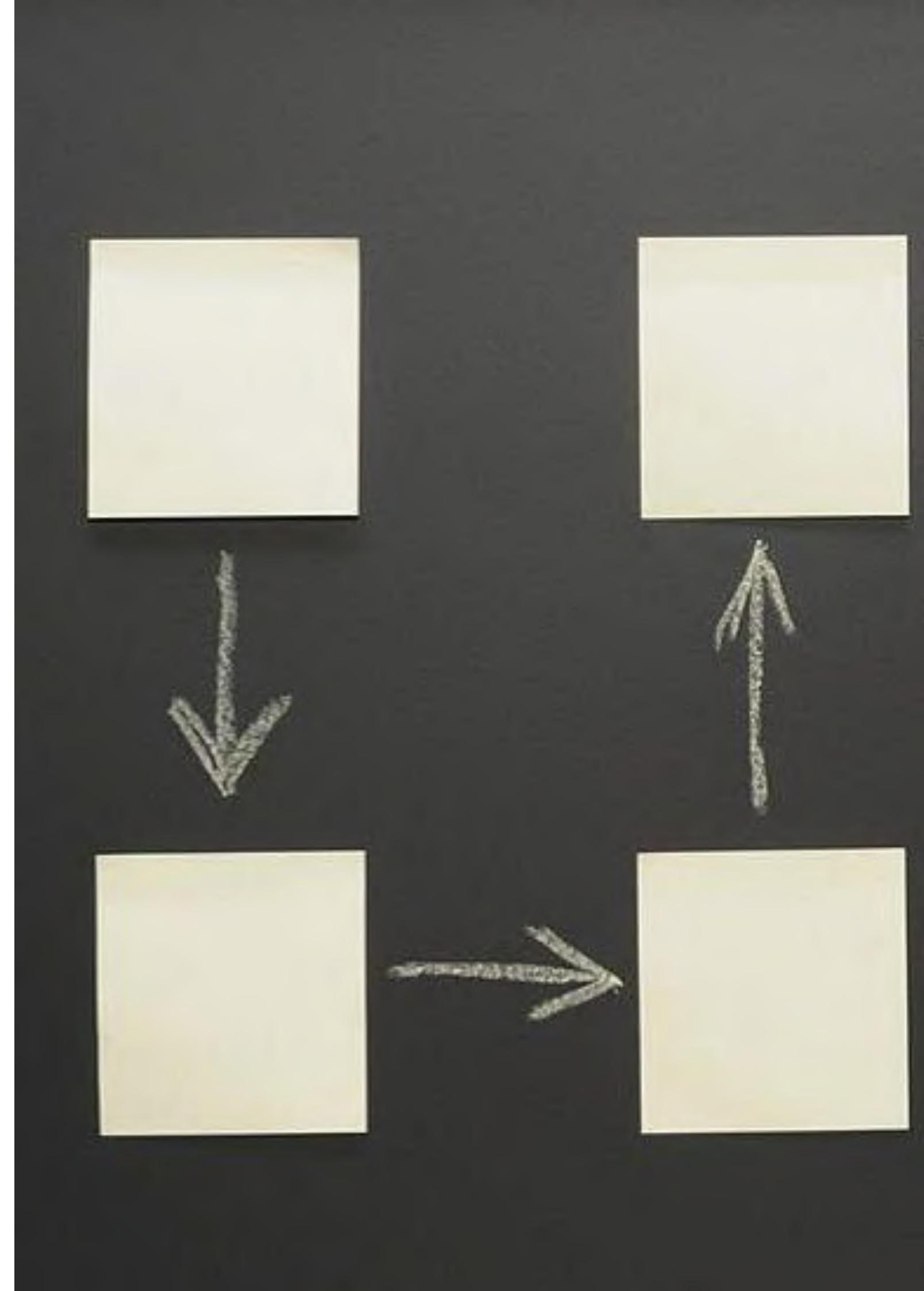
- ይህ አይነቱ የጽሑፍ ወሰንዋ ተዘማሪነት መጽሐፍ
ቅኩሳዊ ተከራዩታ መከከል በግልዥ ያለተውቀዥ ስውር
ግንኝነቶችን ነው፡፡ ይህም በዚሁጻቸ ወሰን መለቻ ያለ
ፍላጊ እንዲኖር በማድረግ ያለ ግልዥ እውቅና እንዲ
የመስክር ቅኩሳ ከፍል በለላኝው የመስክር ቅኩሳ ከፍል
ውሰን የሚያስተካበውን መብትና ተርጉም ማስተዋል
ያስተላል፡፡
 - ለምሳሌ - በመጽሐፍ ቅኩሳ ታሪክ ወሰን በተለያየ ገዢ
ያሉ በመሆናቸው በንገሥ ስሳል እና በመጽሐፈ አስቴር
መከከል ያለው ሁኔታነት ቅጥታ አይደለም፡፡ ነገር ባን
መጽሐፈ አስቴር የመርዳከያን እና የአማካን ሁኔታነት
በከተማ 15 ላይ በሻሻልና በአጋጣ የአማራቸውያን ገዢ
መከከል ከነበረው የጥንት መለትነት ዘር ይመሳሰላል፡፡
እስራኤልውያን እና በአማራቸውያን መከከል ያለውን
ቀጠሩት ያለው ተግል የሚያመለከት እና የመለከታዊ
ፍትህ እና የኢጣልිክስ ተእዛዝ በተውልዶች ወሰን
መረመሙን በማሳየት በግልኝው ማቋት ወሰን ይህ
ታሪክ ቅም እንደገና ተቀባዩል፡፡

□ ተረከም ተዘመድነት

(Narrative Intertextuality)

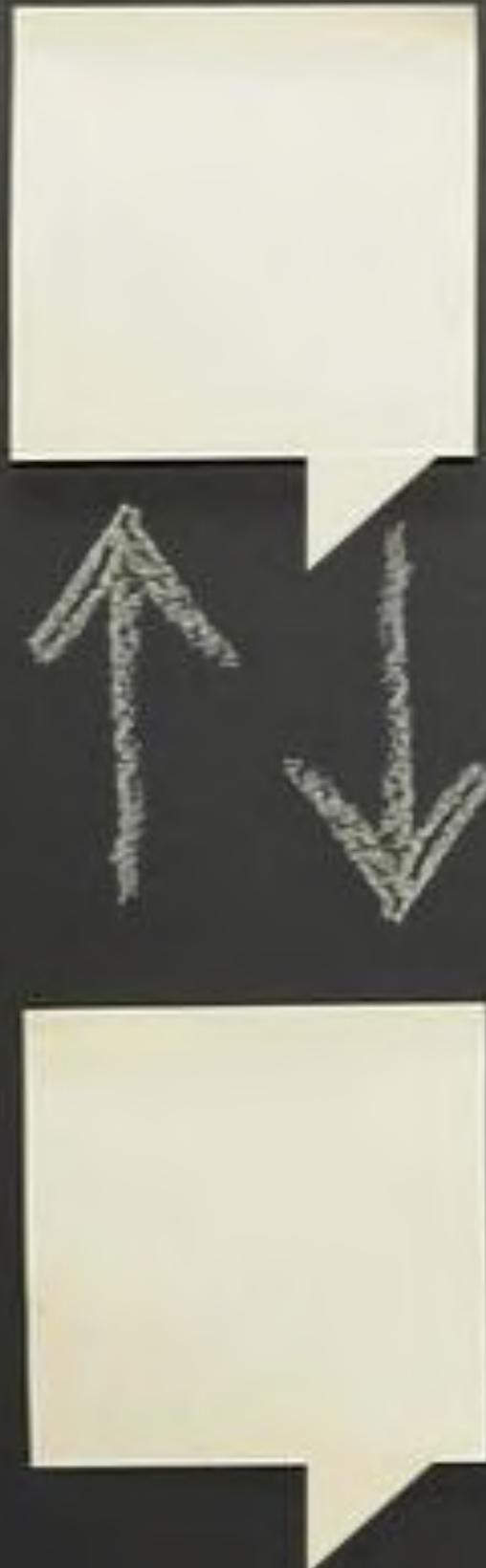
- ይህ አይነቱ የዶሮና ወሰንዋቸው ተዘመድኑት መጽሐፍ
ቅኩሳዊ ትክክል በለታው ተረከምና እንደሆነ እርስ በእርስ
እንደማግኘና የሚያሳይ ነው:: በእንዲ የመጽሐፍ ቅኩሳ
ከፍል ወሰን ያለ ተረከም በለላ የመጽሐፍ ቅኩሳ ከፍል
ወሰን ያለውን ቁጥርኑት:: የታረክ መቀረብ ወይም ደግሞ
ታረክና እንደገና በመተረከና ተያያዥ የሆነ አዲስ ተርጉም
በመሰጣት የሚፈጥሩትን ተስቦር ያመለከታል::
- ለጥምና በርሃም 8:18-39 በለው ከፍል የዘዴዕትን ተረከም
እንደገና በመተረከና እግዢአብዕር በከርስቲያን አያዝ
በተጨማሪውን የሚደንበኛ ስራ በታረክ ወሰን በማካተት
ከቀድሞው የእስራዕናል ወደቀት አዲስ ተወስሉ
እንደማር በማድረግ ለእስራዕናል ስዕም የወደፊት
ተስተካክ አዲስን ማንነት ሲሰጥ እንመለከታል::

□ ካግናዊ +ዕስቃለት

(Dialogical Intertextuality)

- ይህ የሚያመለከትው መዕስኩ ቁጥር በተጨማሪ እርስቦርኩው በተለያዩ እድታዎችና አመለካከቶች ላይ
ወደፊት በማድረግ የሚገበበበትን ወይም
የሚሰማሙት መንገድ ነው፡፡ ቁጥር የተነጋዬ የመዕስኩ
ቁጥር ሁኔታ በሌላኩው የመዕስኩ ቁጥር ክፍል ወሰኑ
ስነኑ ቁጥርው የመዕስኩ ሁኔታ በቀላሉ የሚይረጋልኝ ነም
የሚይበሉ መግለጫዎችን ያስተካበል፡፡ ይህም ሂደት
በዕሁድኩ መከከል በሁሉት መንገድ በማድረግ ማኅን
በመኖር እና የቀድሞው ሁኔታ ላይ፣ የቀድሞው
እና ላይ ያለውን ተወስና መመለከት ይችላል፡፡
- ለምሳሌ - የምሳሌ መዕስኩ ገንዘብ በዕድቀና
በብልዕባና መከከል ያለውን ቀጥታና ማንኛነት
ስልቀርብ፣ የእያንባ መዕስኩ ደንዋ ለዘሱ ፍቃድና
ሁኔታን ያቀርብል፡፡

□ ገዢ ተዘጋጀነት

(Exegetical Intertextuality)

- ይህ ከዚ በረከ ቅድም ተከተል ቅድመው የተባኑ ተሆናቸው
እንደዚ እንደሚተረገሙ ወይም ቅድም በለት ተሆናቸው
ለይ እንደዚ እንደሚገቡ በማሳየት ጥልቅ የሆነ
ስነመለከታዊ ትርጉምዎችና ተሰሳሪቸን ያሳያል::

- ለጥምኩሌ በጽሑፍ 2:17-29 ድዕስላለ ከይሁድ መገዝብ
የሁኔን ስርዓት በለመተላለፍ ወሰኑ ከልሆነ ትርጉም
እንደሚይኖሩው በማሳየትና "የልብ መገዝብ" የሚለውን
ወንሰ ሁኔታ በወሰኑ ወሰኑ በማሳተዋወቁ መገዝብ
በአራዊ ማንነት ላይ ያለ ነገር በቻ ስራውን መንፈሳዊ
ልምዶች እንደሆነ ለመግለጫ ሰነ-መለከታዊ አዴንጂት
ስራተ እንመለከታለን::

□ ՓՀԹ-ԹՍԿՎՔ +ԻԳԶ

(Intratextuality)

